

เทศน์อบรมพระเนื่องในวันเข้าพรรษา ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อค่ำวันที่ ๑๘ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๑

ถ้ามีสติแล้วกิเลสจะยุบยอบ

(ขอนิสัยครับ) ขอก็ขอ เพราะเป็นธรรมเนียม คือความพึงพิง นิสัยคือความพึงพิง พ่อแม่ครูจารย์มันก็เหมือนกัน ท่านก็รับเป็นกาลเท่านั้นเอง นอกนั้นก็ธรรมดาไป นิสัยแปลว่าความพึงพิง

วันนี้เป็นกาลเป็นฤดูฝน เป็นวันเข้าพรรษานี้พอดี คือพรรษาหมายถึงฤดูฝน เช่นอย่างเมื่อวานนี้ยังเป็นฤดูร้อนอยู่ วันนี้ก้าวเข้าสู่ฤดูฝน พระเข้าจำพรรษาครบ ไตรมาสสามเดือนในฤดูฝนไม่หนีไปไหน นอกจากความจำเป็นพระวินัยท่านก็ทรงอนุญาตเอาไว้ ถ้าปรกติห้ามไม่ให้พระไปแรมวันแรมคืนที่ไหน ให้อยู่ในวัดนี้ตลอดสามเดือน

ข้อยกเว้นที่ควรจะให้ไปได้โดยสัตตาทหณณียกิจ ท่านกำหนดให้ไปได้ภายใน ๗ วัน นี้เวลาจำเป็น เช่น อุปัชฌาย์ อาจารย์ สัทธิงวิหาริกเจ็บไข้ได้ป่วย พ่อแม่เจ็บไข้ได้ป่วยจำเป็นที่จะต้องไปเยี่ยม หรือวัดวาอารามชำรุดทรุดโทรม ศาลาที่พักที่อยู่ไม่เพียงพอ ชำรุดทรุดโทรม ก็ให้สัตตาทหะไปหาไม้มาซ่อมศาลงศาลาอะไรได้ภายใน ๗ วัน ถ้ายังไม่เสร็จก็ไปอีกจนกว่าจะเสร็จ หรือเยี่ยมบิดา-มารดา-อุปัชฌาย์อาจารย์ที่มีความจำเป็นก็ให้ไปได้ภายใน ๗ วัน แล้วกลับมา หากว่ายังไม่หายก็ไปได้อีก อย่างนี้ท่านเรียกว่าสัตตาทหณณียกิจ กิจที่ควรจะทำได้ในพรรษานั้นภายใน ๗ วัน ไปที่ไหนไม่ให้เลยจากนั้น ต้องกลับมาค้างคืนเสียก่อน แล้ววันหลังค่อยไปใหม่ ตั้งเป็นสัตตาทหะขึ้นมา ๗ วันอีก ท่านเรียกว่าสัตตาทหณณียกิจ สำหรับพระนี่เข้าใจกันมานานแล้วจึงไม่จำเป็นจะต้องอธิบายให้ฟังมากมาย

ในพรรษาเช่นนี้ ธรรมดาพระก็เข้มงวดกวดขันปฏิบัติต่อหลักธรรมหลักวินัยไม่คลาดเคลื่อนอยู่แล้ว แล้วจากนั้นการบำเพ็ญความเพียรเพื่อชำระกิเลสภายในจิตใจของตนก็เป็นโอกาสอันดี ที่ผู้จำพรรษาไม่ได้แยกย้ายไปที่ไหน พอจะเป็นการรุ่มร่ามวุ่นวายทำลายความพากเพียร อยู่เป็นความสงบสุขร่มเย็นก็ขอให้พากันตั้งใจปฏิบัติประกอบความพากเพียรเพื่อชำระกิเลส

พื้นฐานแห่งความเพียรขอให้ท่านทั้งหลายจำไว้ให้แม่นยำทุกคน คือสติ สติเป็นพื้นฐานแห่งความเพียรและหน้าที่การงานทั้งหลายแตกกระจายออกไป มีสติควบคุมอยู่ตลอดเวลา ที่สติควบคุมอย่างแน่นหนามันคงก็คือประกอบความพากเพียรไม่ให้ผลอสติ สัพพตถ ปตฺติยา สติจำต้องปรารณาในที่ทั้งปวง ไม่มีการยกเว้น คือสติประคอง

ตัวเอง งานใกล้งานไกล งานเจาะจง งานกว้างขวางออกไปสติก็กระจายออกไป ย่นเข้ามา มีสติรักษาอยู่ตลอดเวลา นี้เรียกว่าความเพียร

นี่เราจำพรรษาแล้วในสถานที่นี้ ขอให้พากันตั้งหน้าตั้งตาประกอบความพากเพียร จิตนี้มีตัวมหาภัยอยู่ในของมันเป็นประจำมาตั้งกับตั้งกัลป์ จะเกิดจะตาย กองกันมากก็กับก็กัลป์ก็เพราะเรื่องกิเลสมันมีกำลังมาก ความพากความเพียรด้วยสติไม่มีพอจะกำจัดปิดเป่ามันออกก็พากันตายกองกัน ไม่ว่าสัตว์น้ำสัตว์บก บนฟ้าอากาศ ที่ใดทิศใด ๆ ๆ กิเลสเข้าควบคุมได้หมด พากันเกิดตายกองกันอยู่นี้ได้ด้วยกันทั้งนั้นสัตว์ทั้งหลายไม่ยกเว้นประเภทใด ๆ ที่กิเลสจะเข้าทำลายไม่ได้ ยกเว้นเฉพาะพระพุทธเจ้า พระอรหันต์เท่านั้น พระพุทธเจ้า พระอรหันต์นี้กิเลสเรียบหมดภายในจิตใจ ไม่มีอะไรเข้าไปรบกวนก็คือจิตของท่านผู้บริสุทธิ์โดยแท้เท่านั้น นอกนั้นมีมากมีน้อยต้องยุแห่ยกอกรวนให้ได้รับความทุกข์มากน้อย ตามกำลังของกิเลสและกำลังแห่งการระมัดระวังรักษาของเรา

นี่เข้าพรรษาแล้วขอให้พากันตั้งอกตั้งใจเน้นหนักเข้าไปอีกกว่าธรรมดา ที่เราอยู่ปรกติก็ชำระจิตใจอยู่แล้วด้วยความเพียร แต่เวลาเข้าพรรษานี้เป็นเวลาที่เหมาะสมอย่างยิ่ง ไม่ได้มีการมีงานอะไรเลย สำหรับวัดป่าบ้านตาดเราเข้มงวดกวดขันมากในการประกอบความพากเพียร ไม่ให้พระเณรจุ่มจุ่มนวดไปนุ่นไปนี้แน่ส่าย และไม่ให้ประกอบหน้าที่การงานอย่างอื่น ซึ่งเป็นข้าศึกต่อการประกอบความเพียรของพระที่จะชำระกิเลสให้สิ้นไปจากใจ ต้องมีสติขบขึงตัวเองตลอด รักษาจิตใจให้ดี

สติเป็นของสำคัญในการทำงานทั้งหลาย ย่นเข้ามาก็คือความเพียร การประกอบความเพียรถือสติเป็นสำคัญ อย่าเห็นอะไรยิ่งกว่าสติไป ถ้าสติดีแล้วกิเลสไม่เกิด สติเผลอกิเลสจะเกิด กิเลสเกิดจากสังขารคือความคิดปรุง ท่านแสดงไว้ว่า อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา แล้วก็ สงฺขารปจฺจยา วิญญาณํ เรื่อย ๆ ความจริงถ้าขึ้นจริง ๆ แล้วก็ถือว่า อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา, อวิชชาปจฺจยา วิญญาณํ, อวิชชาปจฺจยา นามรูป ย้าอยู่ตรงนี้ ๆ ละหลักใหญ่

แต่ท่านพูดต่อแขนงไปตามเรื่องราวของกิเลสที่มันไขว่คว้าไป ท่านก็พูดอย่างนั้นหลักใหญ่จริง ๆ ก็คือ อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา สังขารจะเกิดขึ้นจากอวิชชาแหล่งใหญ่แห่งกิเลสทั้งหลาย ต่อจากนั้นก็สงฺขารปจฺจยา วิญญาณํ, วิญญาณปจฺจยา นามรูป เกิดขึ้นนี้แล้วเกิดขึ้นนี้ สังขาร วิญญาณ นามรูป อะไรเกิดขึ้นจากจิต ๆ ที่เผลอสตินี้ทั้งนั้น แต่ท่านพูดต่อเนื่องกันไป ถ้าย่นเข้ามาแล้วขึ้น อวิชชาปจฺจยา สงฺขารา, อวิชชาปจฺจยา วิญญาณํ, อวิชชาปจฺจยา นามรูป ย้าอยู่ตรงนี้ละ เกิดที่จุดเดียว

ผู้ประกอบความเพียรอย่าประมาท อยู่ที่ไหนให้มีสติ คบค้าสมาคมกับเพื่อนกับ
ฝูงซึ่งอยู่ด้วยกันด้วยความจำเป็นก็ให้มีสติติดแนบอยู่กับตัว อย่าได้ปลั่งเปลวไปไหน
สตินี้เป็นอาวุธที่จำเป็นมากสำหรับความเพียรของพระ ผู้จะชำระกิเลสให้พ้นภัยไปจาก
ใจ ไม่มีอะไรเหลือภายในใจจนกระทั่งถึงวิมุตติพระนิพพาน ไม่เหนื่อจากสตินี้ไปได้เลย
จึงพากันประกอบความพากเพียรให้มีสติ เดินจงกรม นั่งอยู่เฉยๆ หรือจะยืน เดิน นั่ง
นอนให้มีสติประจำตน สติคือความระลึกตัวอยู่เสมอภายในตัวเอง ท่านเรียกว่าสติ
ระลึกตัวอยู่ตลอดเวลา สิ่งที่จะมาทำให้ผลประโยชน์ของเราที่จะเกิดขึ้นให้เสียไปก็ไม่
เกิด ถ้าวางสติได้ครอบครองอยู่แล้วดีทั้งนั้น

เพราะฉะนั้นสติจึงนับเป็นอันดับหนึ่งในการประกอบความพากเพียร เดิน
จงกรมก็ให้มีสติ นั่งอยู่ก็ให้มีสติ ยืนก็ให้มีสติ นอนก็ให้มีสติ เว้นแต่หลับเท่านั้น
อิริยาบถทั้งสี่สติต้องเป็นผู้ควบคุมจิตใจ ซึ่งเป็นนักโทษจากกิเลสทั้งหลายตลอดเวลา
ถ้าไม่ควบคุมไม่ได้ ผู้ประกอบความพากเพียรสติต้องเป็นอันดับหนึ่งๆ ตลอดเวลา
ไม่เช่นนั้นเราจะไม่เห็นความเคลื่อนไหวของกิเลสว่าเคลื่อนไหวไปไหน มีแต่เคลื่อนไหว
ทับหัวใจเราเท่านั้น ที่จะเคลื่อนไหวขยายตัวออกไปเพราะสู้สติไม่ได้ไม่มี ลงสติได้ตั้ง
ตรงไหนแล้วสังขารที่เป็นอวิชชา อวิชชาปัจจุยา สงขาราสังขารนี้ละกิเลสตัวสำคัญ
ออกมาจากอวิชชา มันจะเกิดทันทีๆ สังขารตัวนี้เป็นภัย สังขารตัวนี้เป็นสมุทัย สังขาร
ตัวนี้เป็นกิเลสต้นเหตุโดยแท้ สติเป็นมรรคโดยแท้แก้กิเลสได้โดยสิ้นเชิง ให้นำมาใช้
อย่าได้ปล่อยตัว

สตินี้เป็นของสำคัญมากที่สุด ผู้ประกอบความพากเพียรในครั้งพุทธกาลเป็น
อย่างไร ธรรมะของพระพุทธเจ้าเป็นปัจจุบันคงเส้นคงวาหนาแน่น ในการประกอบ
ความเพียรซึ่งเป็นการสร้างเหตุหนึ่ง แล้วผลปรากฏขึ้นเป็นลำดับๆ จากการปฏิบัติหนึ่ง
ไม่มีคำว่าครีว่าล้าสมัย ขอให้ประกอบความเพียรเถิด ธรรมพระพุทธเจ้าเป็นสวางกชาติ
ธรรมตรัสไว้ชอบเรียบร้อยแล้ว ไม่มีที่จะแก้ไขดัดแปลงให้เป็นอย่างอื่นอย่างใดได้ไม่มี
เพราะเป็นความชอบธรรมถูกต้องดีทุกสิ่งทุกอย่าง ถ้าพูดถึงว่าธรรมะก็ไม่ว่าธรรมะชั้น
ใดภูมิใด เป็นสวางกชาติธรรมตรัสไว้ชอบแล้วทุกชั้นทุกภูมิ ตั้งแต่พื้นๆ จนกระทั่งถึง
พระนิพพาน เป็นการสอนไว้แล้วโดยถูกต้อง ไม่มีผิดมีเพี้ยนไปไหนเลย ผู้ปฏิบัติจึงให้
ยึดหลักธรรมที่ท่านสอนไว้ทุกชั้นทุกภูมิ เข้ามาสู่กำลังใจ มาสู่ภูมิใจของตน ตั้งไว้ให้ตี
กับธรรมชั้นนั้นๆ ด้วยสติตั้ง

การประกอบความเพียรถ้ามีสติแล้วกิเลสจะยุบยอบไปๆ ถ้าไม่มีสติทำความ
เพียรจนกระทั่งวันตายก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร สติตั้งให้ดี อันนี้เราจะยกเป็นคติตัวอย่าง
ให้พี่น้องทั้งหลายได้ทราบ เฉพาะอย่างยิ่งคือพระเจ้าพระสงฆ์ที่มาศึกษากับเรา เรามา

ปฏิบัติธรรมเราไม่รู้จักรักษา จิตใจของเรามีความสงบเย็นแน่นหนามั่นคง เป็นสมาธิแน่นปึ๋งเลยทีเดียว แต่ก็มาผลอตัว ทำกลดหลังหนึ่งอยู่บ้านตาดนี้แหละ เพียงกลดหลังเดียวเท่านั้นไม่เสร็จ จิตเข้าได้บ้างไม่ได้บ้าง คำว่าเข้าได้คือจิตลงสู่สมาธิแน่นหนาแน่นปึ๋งๆ ทุกครั้ง ไม่มีพลาด แต่พอมาทำกลดหลังหนึ่งเท่านั้นยังไม่เสร็จ ปรากฏว่าจิตเข้าได้บ้างไม่ได้บ้าง ตื้อตื้อหาญสู้เจ้าของตลอด เอ นี่ไม่ได้ รีบร้อยกลดให้เรียบริ้อยแล้ว พัดกันใหม่

เจริญแล้วเสื่อมๆ เป็นเวลาปีกับห้าเดือน มันไม่ยอมขึ้นนะ ขึ้นแล้วเสื่อมลง เราพยายามอุทิศตั้ง ๑๔-๑๕ วัน ไปถึงที่มันเป็นความสุขความสบายพอตายใจได้บ้าง สองสามคืนเท่านั้นเสื่อมลงต่อหน้าต่อตา เป็นอยู่ปีกับห้าเดือน ไม่หยุดไม่ถอย ไม่เคลื่อนไปไหน ความเพียรหมุนเร็วจนจะตาย แต่จิตมันเจริญขึ้นนั่นแล้วมันก็เสื่อมลงต่อหน้าต่อตา มันเป็นอย่างไร ได้มาพิจารณาพิจารณา ปีกับห้าเดือนแล้วจิตนี้เสื่อมแล้วเจริญๆ ไม่เป็นอย่างอื่น เป็นเพราะเหตุใด ถ้ามเหตุตามผลเจ้าของตัวเอง อาจจะเป็นเพราะเวลาเราตั้งสติจับกับจิตนั้นเราไม่ได้ใช้คำบริกรรม มีแต่ตั้งสติกับจิตผลอได้ๆ ก็เลสออกทำลายเราได้ในขณะนั้นๆ

ที่นี้เอาๆ ตั้งใหม่ คราวนี้จะเอาคำบริกรรมเข้ามาติดกับจิต เช่นพุทโธๆ เป็นต้น ให้คำว่าพุทโธติดอยู่กับจิต ให้สติติดอยู่กับคำว่าพุทโธๆ ไม่ยอมให้ผลอไปไหนเลย ที่นี้มันจะเสื่อมได้ในทางใดเราจะดูมัน คำว่าผลอไม่ให้มี ตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับไม่ยอมให้ผลอเลย พุทโธกับสติติดกันตลอดๆ มันจะเสื่อมไปทางไหนเราจะดู ตั้งพุทโธลงไป สติติดแนบตลอดตั้งแต่ตื่นนอนจนกระทั่งหลับไม่ยอมให้ผลอ ให้อยู่กับพุทโธๆ เอา มันจะเสื่อมไปทางไหน ติดแนบกันอยู่ๆ ตลอด จิตก็ค่อยเจริญๆ พอไปถึงขั้นเจริญแล้วเสื่อมๆ มันไม่เสื่อม

เอาๆ มันจะเสื่อมก็เสื่อมไป ทอดอาลัยตายอยากเสียทั้งหมด เราไม่ยอมให้มันเสื่อมมันก็เสื่อมต่อหน้าต่อตา คราวนี้เราจะไม่ห้ามมัน แต่เราจะห้ามมันด้วยสติไม่ให้ผลอตัว เอา มันจะเสื่อมปล่อยให้มันเสื่อมไป แต่สติกับคำบริกรรมมีพุทโธเป็นต้นนี้จะไม่ยอมให้พราวจากกันเลย เอา ตั้งลงจุดนี้ ความเสื่อมความเจริญทั้งออกให้หมด ให้เหลือตั้งแต่คำว่าพุทโธกับสติติดแนบกันไปนี่มันจะเสื่อมทางใด เอา ดู

นี่ละการภาวนาต้องใช้ความสังเกตนะ ไม่สังเกตไม่ได้ ต้องใช้ความสังเกตสำหรับเราเองแทบอกจะแตกละ เพราะการพิจารณาใช้ความสังเกตทดสอบบวกลบคุณหารกันอยู่ในนั้น นี่ละที่ว่าจิตตั้งขึ้นได้แล้วไม่เสื่อมคืออย่างนี้เอง เพราะการพิจารณา มันเป็นอะไรขึ้นไปได้ ๑๕ วันแล้วเสื่อมลงๆ ได้แค่ ๑๕ วันไปถึงจุดนั้นเสื่อมลง แต่ก่อนมันไม่ได้มีคำบริกรรม เช่นคำว่าพุทโธ เอาสติจ่อกับจิตมันผลอได้เสื่อมได้

ที่นี้เอาพุทโธตั้งไว้ เอาสติจับกับพุทโธๆ ไม่ให้มันเสื่อม มันจะเสื่อมทางใดให้เสื่อม ให้ดูจากนั้นก็เอาเลยละ

พอไปถึงชั้นมันเจริญขึ้นแล้วมันก็เสื่อม เอาๆ เสื่อมไป แต่สติกับพุทโธจะไม่ให้พรากจากกัน ติดอยู่นั่นตลอดเวลาเลย ที่นี้มันเลยไม่เสื่อม มันหยุดนิ่งเลย นิ่งจนกระทั่งถึงจิตบริกรรมไม่ได้ คือจิตบริกรรมไม่ได้นี่จิตหยุดตัวนะ เข้าไปถึงนั้นหยุดก็เลย ใช้คำบริกรรมใดๆ ไม่ได้เลย นิ่งเลย จะบริกรรมคำใดออกมาก็ไม่ออก ไม่ปรากฏ เอา ไม่ปรากฏก็ให้มีสติอยู่กับคำหยุดก็กั้น จิตไม่ปรุงก็ให้สติตั้งอยู่กับจิตที่ไม่ปรุง มันจะเป็นอย่างไร เอา ตามกันไป ที่นี้มันก็เหมือนคนนอนหลับ คือจิตเวลามันสงบเข้าไปมันก็เหมือนคนนอนหลับ เวลามันตื่นนอนก็เหมือนเด็กตื่นนอน กระดูกกระดูกแล้วคลี่คลาย ออกมาก็ตื่น

อันนี้จิตพอมันเข้าถึงที่หยุดความคิดความปรุงทั้งหลาย แม้แต่พุทโธก็ปรุงไม่ได้ เวลาหมดหมดจริงๆ พุทโธไม่มี เหลือแต่ความรู้ล้วนๆ เอาสติจับไว้กับความรู้อันนั้น มันจะเคลื่อนไหวไปไหนสติไม่ถอย พอถึงนั้นแล้วพอคลี่คลายออกมาเราระลึกพุทโธได้ เอาพุทโธอัดเข้าไปอยู่อย่างนี้ตลอด ที่นี้มันก็เลยไม่เสื่อม พุทโธติดแน่น เวลาระลึกคำบริกรรมไม่ออกนะ เวลามันหมดจริงๆ หมด ความคิดปรุงว่าพุทโธๆ ไม่มีเลย บังคับก็ไม่มี นั่นเวลามันหยุด เอาสติจับไว้ที่นั่น ที่นี้พอมันอ้อมตัวของมันแล้วมันก็คลี่คลายออกมา พอคลี่คลายออกมาสติจับติดพุทโธๆ ต่อไปเรื่อยๆ ต่อไปไม่หยุดไม่ถอยหนุนกันเข้า

ที่นี้จิตพอเข้าถึงขั้นนี้แล้วแทนที่จะเสื่อมไม่เสื่อมนะ พุทโธติดกันไปๆ เลยไม่เสื่อม เราจับได้อย่างนี้ด้วยการพิจารณาเรียบร้อยแล้ว จิตก็เลยก้าวเดินต่อไป ไม่เสื่อมเหมือนแต่ก่อน แต่ก่อนไปถึงจุดนั้นแล้วอย่างไรก็เอาไว้ไม่อยู่ เสื่อมลงจนได้ พอเอาสติจับไว้แล้วไม่เสื่อม ติดกันไปๆ นี่ละการพิจารณาการภาวนาต้องใช้ความสังเกตสอดรู้ อย่าสักแต่ว่าทำ นี่ทำมาแทบล้มแทบตายใช้ความพินิจพิจารณา ความสังเกตสอดรู้มันอยู่ตลอดเวลา ถึงขนาดนั้นก็ยังไม่ทันกลมายาของกิเลสหลอกจิต

เมื่อได้ใช้ปัญญามากเข้าๆ ก็ก้าวข้ามหัวมันไปได้ ที่นี้จิตก็ไม่เสื่อม จิตก็เจริญรุ่งเรืองกันไปเรื่อยๆ จิตไม่สงบหาความสุขไม่ได้ ถ้าจิตไม่สงบหาความสุขไม่ได้ โลกอันนี้ไม่มีที่ไหนที่จะปลงความสุข-ความทุกข์ลงได้ นอกจากหัวใจดวงเดียว ใจนี้เป็นที่ปลงวางลง ทุกข์ก็ลงที่ใจ สุขก็ลงที่ใจ เมื่อบำเพ็ญทางสุขแล้วสุขลงที่ใจ ทุกข์หายไป เมื่อกิเลสสิ้นซากไปจากใจแล้วมีแต่ความสุข บรมสุขเต็มหัวใจ นี่ละที่รับความสุข-ความทุกข์จึงมีแต่ใจนี้เท่านั้น ไม่ได้มีที่อื่นที่ใด

แม่น้ำ ท้องฟ้า มหาสมุทรกว้างแคบขนาดไหนไม่เป็นที่รับความสุขและความทุกข์ มีใจดวงเดียวนี้ จึงให้สังเกตสอดรู้ ระมัดระวังใจของเราให้ดี การภาวนาเป็นเรื่องเลิศเลอที่สุด พระพุทธเจ้าตรัสรู้ได้เป็นศาสดาเอกของโลกด้วยการภาวนา บรรดาสาวกทั้งหลายที่เป็นสวณะของพวกเราว่า สงฆ์ สรณิ คัจฉามิ นี้ด้วยการภาวนา เราที่เป็นสวณะของเราได้ก็ด้วยการภาวนา พุทธิ อัมมํ สงฆ์ สรณิ คัจฉามิ เอาพุทธิ อัมโม สังโฆ มาเป็นสวณะของตัวเอง เอาให้ได้มันจะไปไหน พระพุทธเจ้าพาดำเนินมาแล้วเอาได้ทั้งนั้น ให้อยู่ที่นั่นนะ

จิตนี้เวลามันก้าวขึ้นไปแล้วมันอัศจรรย์นะ อัศจรรย์มากทีเดียว เวลามันอยู่จุ่มง่ามตัวมเต็มเหมือนเต่ามันก็เป็นอย่างนี้ ไม่ว่าจะสุขทุกข์มันรับหมดๆ เป็นไฟเผาตัวทั้งนั้น แต่เวลาเราฝึกหัดเข้าไปๆ มันก็ค่อยหลีกพินหลีกไฟ คืออารมณ์ของกิเลสไปได้โดยลำดับ จากนั้นจิตก็สงบเย็น จากสงบเย็นจิตแน่นหนามั่นคงเป็นสมาธิ ออกจากสมาธิเรียกว่าจิตอึดมั่ว จิตเป็นสมาธินี้จิตอึดมั่ว จิตอึดอารมณ์ ไม่อยากคิดอยากปรุง อยากหิวโหยกับรูปกับเสียงกับกลิ่นกับรส เครื่องสัมผัสต่างๆ ตามธรรมดามันหิว ไม่ได้เห็นอยากเห็น ไม่ได้ดูอยากดู ไม่ได้ฟังอยากฟัง ไม่ได้คิดอยากคิด นี่เป็นนิสัยของจิตที่มันหิวโหยในอารมณ์

แต่พอจิตได้มีธรรมเข้าแทรกภายในใจแล้ว ความหิวโหยในอารมณ์ปล่อยไปๆ เอาอารมณ์ของธรรมเข้าไปแทนที่ของใจ ใจก็มีความสงบร่มเย็น ทีนี้ปล่อยวาง ไม่อยากคิดอยากปรุง จิตที่เป็นสมาธิแน่นหนามั่นคงแล้วรำคาญในการคิดการปรุงของตัวเอง ไม่อยากคิด แน่วอยู่เป็นเอกจิตเอกธรรม เรียกว่ามีอารมณ์อันเดียวแต่รู้เด่นอยู่เท่านั้น ไม่ต้องการอะไรเลย ความคิดความปรุงรบกวนทั้งนั้น เมื่อจิตได้เข้าถึงขั้นสมาธิคือความแน่นหนามั่นคงเป็นเอกจิตเอกธรรม มีอารมณ์อันเดียวแล้วเป็นความรู้เด่นอยู่อันเดียว ไม่อยากคิดอยากปรุง ความคิดความปรุงรำคาญ ถ้าจะคิดที่นี้จิตอึดมั่วก็จิตอึดอารมณ์ เอาแยกออกมาออกใช้ทางด้านปัญญา

ด้านปัญญานี้พิจารณาพิสดารมากนะ เป็นขั้นๆ ของปัญญา ขั้นเบื้องต้นขั้นปัญญาเกี่ยวกับพื้นฐานของปัญญาที่จะใช้ให้เป็นหินลับปัญญาคืออะไร เกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ นี่คือหินลับปัญญา เป็นไปได้ทั้งสมณะคือความสงบใจด้วยการบริการกรรมาฐานห้านี้เป็นอารมณ์ ทีนี้เวลาจิตออกทางด้านปัญญาคือคล้ายสิ่งเหล่านี้ออกไปเป็นหินลับปัญญาไปได้ด้วย กรรมาฐานเป็นได้ทั้งสมณะและวิปัสสนา จากนั้นก็ก้าวเดินออกทางด้านวิปัสสนา

วิปัสสนานี้แยกธาตุแยกชั้นธฺ์ ดูเกสา โลมา นขา ทันตา ตโจ ผม ขน เล็บ ฟัน หนัง เนื้อ เอ็น กระดูก เยื่อในกระดูก ม้าม หัวใจ ตับ พังผืด ไต ปอด ไล่ใหญ่ ไล่ย่อย

อาหารใหม่ อาหารเก่า ซึ่งเป็นส่วนเป็นถ่านเป็นของปฏิกูลโสโครกไม่พึงปรารถนา มาเต็มอยู่ในเนื้อในกายของเราด้วยกันทั้งนั้นแหละ ไม่มีใครบกพร่อง นอกจากเอาผิวหนัง บางๆที่ห่อไว้แล้วก็โชว์เป็นบ้ำกั้น เสริมสงเสริมสวย เสริมบ้ำกั้นไปอย่างนั้นละ ของข้างในคือส่วนคือถ่านมันจะไปสวยได้อย่างไร ก็ส่วนก็ถ่าน เป็นบ้ำกั้นไปอย่างนั้น พิจารณา ชี นี่เรื่องปัญญา

พลิกกายออกไป ผม ขน เล็บ ฟัน เปิดออก ถึงหนังแล้วลอกหนังออกแล้วดูกัน ได้ไหม ไม่ว่าผู้หญิง-ผู้ชาย-สัตว์-บุคคลใดก็ตามถ้าเอาหนังออกแล้วมันดูกันไม่ได้ทั้งนั้นละ นี่เอากรรมฐานเป็นดาบอันคมกล้า ได้แก่ปัญญาอันแหลมคม เปิดออกหนังของเรา ลอกหนังออกแล้วไม่มีหญิงมีชาย ไม่มีความรักความชอบ-ความกำหนดยินดีต่อกัน เปิดออกๆ เปิดเข้าไปข้างในเท่าไรยังดูไม่ได้ๆ ดูไม่ได้เท่าไรยังดู เอาให้มันชำนาญ เมื่อมันชำนาญชำนาญเดินไปไหนมันเป็นอย่างนั้นละอย่างที่เราพิจารณาแล้ว มองเห็นหญิงเห็นชายเห็นแต่หนังห่อกระดูก เห็นแต่โครงกระดูก เห็นตั้งแต่เนื้อแดงโร่ไปหมดตัว นี่คือความชำนาญภายในใจของเราซึ่งเคยพิจารณามาแล้ว มองภายนอกกับภายในไม่ผิดกัน เหมือนกัน

พิจารณาแต่การจัดกระจายจนกระทั่งมันรู้แล้วมันปล่อย อสุภะอสุภัง ทุกข์ อนิจจัง อนตตา ซึ่งอยู่ในฐานนี้ ฐานความรักความสวยความงามความกำหนดยินดีในกามกิเลสนี้ พอผ่านไปแล้วเรื่องรูปเรื่องกายเหล่านี้มันก็ไม่มีความหมาย นี่เรียกว่าผ่านรูปธรรมไปแล้วละไม่มี นี่ที่ว่ากามราคะสิ้นสุดลงในจุดนี้ จากนั้นมันก็เป็นนามธรรมแต่อาศัยกายของเรา นี่ตั้งขึ้นพัดดับพร้อมๆ ตั้งขึ้นที่ไหนมันก็ออกไปจากจิตนี้แหละ อสุภะอสุภัง ทุกข์ อนิจจัง อนตตา มันเกิดไปจากจิตดับที่จิตๆ สุดท้ายพิจารณาแยกธาตุแยกชั้นธวั เป็นอนิจจัง ทุกข์ อนตตา อสุภะอสุภังไม่ได้ละ มันเร็ว ตั้งขึ้นพัดพอรู้ว่าเกิดแล้วดับๆ เกิดที่ไหน ดับที่ไหน เกิดที่จิตดับที่จิตๆ

ปัญญาเร็วเข้าไปๆ จนกระทั่งถึงขั้นสังขารที่เกิดดีก็ตามชั่วก็ตาม เกิดแล้วดับทั้งนั้นๆ ปัญญาไวเข้าเร็วเข้า สุดท้ายก็มีแต่สังขารกับสติดูที่มันเกิดเป็นอารมณ์ขึ้นมา จากจิตใจ เกิดแล้วดับ ดีก็ดับ ชั่วก็ดับ อะไรก็ตามเกิดแล้วดับทั้งนั้น ที่ท่านว่ายงฺกิญฺจิ สมุทฺยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมํ ท่านแสดงไว้กลางๆ ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่เกิดขึ้นเป็นธรรมดาสິงนั้นย่อมดับเป็นธรรมดา นี่ท่านพูดกลางๆ เอาไว้ แต่ผู้เห็นธรรมจะไม่พูดอย่างนั้น เช่นอย่างพระอัญญาโกณฑัญญะจะไม่พูดอย่างนั้น เพราะกระเทือนอย่างหนัก กระเทือนธรรมข้อนี้อย่างหนัก ยงฺกิญฺจิ สมุทฺยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมํ พระอัญญาโกณฑัญญะออกเป็นอุทานขึ้นมาเลย สิ่งใดก็ตามเกิดขึ้นแล้วดับทั้งนั้น

อุทานของพระอัญญาโกณฑัญญะจะเกิดขึ้นอย่างนี้ สิ่งใดก็ตามเกิดแล้วดับทั้งนั้น อะไรละไม่ดับ นั้น อยู่ในนั้นละ อยู่ในจิตที่ไม่ดับ มันจำอยู่ภายในจิตนี้ไม่ดับ นอกนั้นดับหมด อันนี้ไม่ดับ นี่ท่านได้พยานที่ว่า อญญาสิ วต โภ โกณฑทญญโณ ท่านได้อย่างนี้ ความรู้ของพระอัญญาโกณฑัญญะเกิดขึ้นในเวลานั้น ไม่ได้เป็นความรู้แบบตำรับตำรา เป็นความรู้ที่เจอกันอย่างจัง ๆ เพราะฉะนั้นจึงออกอุทานได้อย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่สะทกสะท้านเลยว่า อะไรก็ตามเกิดแล้วดับทั้งนั้น อะไรไม่ดับ นี่มันเห็นอยู่ในนั้น มันเกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน คือจิตไม่ดับ มรรคผลนิพพานที่จิตเริ่มครองแล้ว เป็นอริยบุคคลขั้นต้น ครองอยู่นั้นแล้ว จำอยู่นั้น ไม่ดับ นี่ไม่ดับ สิ่งเหล่านั้นดับทั้งหมด นั้น มันต้องมีข้อรับกัน ปฏิเสธกันรับกันด้วยเหตุด้วยผลภายในใจซิ นี่ละการปฏิบัติธรรมเป็นอย่างนั้น

ทีนี้เวลาหนักเข้า ๆ จิตของเราไม่เคยสงบก็ตาม ขอให้ได้ธรรมะเป็นน้ำดับไฟเถอะ มันสงบได้ทั้งนั้น เอาสติเป็นเครื่องบังคับกำกับรักษาให้ดี การภาวนาไม่มีสติไม่รักษาตายทั้งเปล่า ๆ ไม่เกิดประโยชน์อะไร เดินจงกรมก็เดินไปอย่างนั้นละ นั่งก็นั่งเฉื่อย ๆ มอง ๆ เช่อ ๆ ซ่า ๆ ไม่ได้เรื่องได้ราวอะไร ทำอะไรให้จริงให้จัง อย่าเหลว ๆ แหละ ๆ ศาสนาของพระพุทธเจ้าไม่ใช่ศาสนาเหลว ๆ แหละ ๆ โยกคลอนนะ เป็นจริงเป็นจัง พระพุทธเจ้าเอาจริงเอาจังกับการภาวนาอยู่ ๖ ปี พิจารณาอานาปานสติสำเร็จเป็นอรหันต์ขึ้นมาเป็นศาสนาองค์เอก ท่านไม่ได้ทำเหลว ๆ แหละ ๆ นะ ท่านเป็นศาสดาองค์เอกจากการทำจริงทำจัง

สาวกทั้งหลายท่านก็จริงจัง ท่านก็เป็นสาวกองค์เอกอีกเหมือนกัน เป็นสาวกองค์เอก ๆ เราก็ให้มันเอกในใจดวงเดียว มีแต่จิตดวงบริสุทธิ์ดวงเดียวเอก อย่าให้มีเอกแบบตาข้างเดียวนะ ถ้ามันดับตาหนึ่งแล้วบอด เอกมันก็มีหลายเอก คนธรรมดามีสองตา ตาหนึ่งบอดเสียก็เป็นคนตาเอกมีตาเดียว พอตานี้บอดอีกแล้วตานี้ดับไปแล้วบอดออกจากเอกก็บอด อย่าให้เป็นอย่างนั้น ออกจากเอกให้มันเลิศเลอ ไม่มีใครเสมอ พวกกันจดจำเอาการปฏิบัติธรรม

ผมแก่แล้วไม่ได้เทศนาว่าการให้ฟัง วันนี้เทศน์เสียบ้าง ทนทุกขเวทนากับร่างกายที่อ่อนเพลียมาเทศน์ให้เพื่อนฝูงทั้งหลายฟัง ให้พากันนำไปปฏิบัติ พระเราเป็นอันดับหนึ่ง เป็นผู้นำของประชาชนญาติโยม พระที่ตั้งใจปฏิบัติปฏิบัติชอบไปอยู่สถานที่ใดบ้านใดเมืองใดชุมชนทั้งนั้น ระลึกถึงพระพุทธเจ้า พระธรรม พระสงฆ์ ระลึกถึงพระที่อยู่ในบ้านของตนก็ชุมชน ๆ เพราะฉะนั้นเวลาเขาปลูกบ้านสร้างเรือนที่ไหนเขาต้องสร้างวัด ๆ ขึ้นมาเพื่อเป็นร่มโพธิ์ร่มไทรแก่จิตใจให้เขาได้รับความร่มเย็น โดยอาศัยพระเป็นที่พึ่งในเวลานั้น ๆ ตามบ้านนั้น ๆ เขาจึงมีวัด

ที่นี้เรามีวัดแล้วแต่เราไม่มีธรรมในใจใช้ไม่ได้นะ วัดก็วัดอย่างนั้นละปลูกสร้างขึ้นมา ธรรมในใจที่จะสนใจภาวนาพุทโธ ธัมโม สังโฆ ให้มีความเย็นภายในใจตัวเอง นอกจากเย็นต่อครูบาอาจารย์ที่แนะนำสั่งสอนแล้วให้เย็นภายในใจของตนแต่กลับไม่มีนี่ใช้ไม่ได้นะ ให้มาเย็นในจิตใจของเราให้ดีทุกคน ๆ

จิตใจนี้เลิศเลอสุดยอดด้วยการภาวนา..พระพุทธรูปเจ้าเลิศด้วยการภาวนา พระสาวกทั้งหลายท่านเลิศด้วยการภาวนา พิจารณาลงไป เวลามูตรคุณคือกิเลสตัณหาขี้โลภ ขี้โกรธขี้หลงมันครอบหัวใจอยู่นั้นใจก็เป็นส่วนเป็นถ่าน คนทั้งคน พระทั้งองค์ ใครก็ตามเป็นส่วนเป็นถ่านไปตาม ๆ กันหมด เพราะชำระไม่ได้ก็มีแต่ความสกปรกรกรุงรังเต็มหัวใจ ใจเลยกลายเป็นมูตรเป็นคูไปหมดเลย เอา ชำระออกด้วยจิตตภาวนา ฟาดมันลงขาดสะบั้นลงไป ๆ ใจไม่เคยสงบมันสงบได้ใจ ที่ไม่สงบก็คือกิเลสตัณงูกวน สงบ ผ่องใส สะอาดสะอาด สว่างใสวกระจ่างแจ่มขึ้นมาที่หัวใจ เมื่อตะกอนทั้งหลายมันลดน้อยลงไป ๆ ต่อไปก็สว่างจ้าขึ้นมาภายในจิตใจแล้ว ที่นี้ อาโลโก อุทปาติ สว่างจ้าทั้งวันทั้งคืน ไม่มีคำว่าเย็นดินนึ่งนอน สว่างจ้าตลอดเวลา

นี่ละท่านว่า อาโลโก อุทปาติ ความสว่างกระจ่างแจ่มนี้ได้เกิดขึ้นแล้วแก่เรา ตถาคต ท่านแสดงไว้ให้พระเบญจวัคคีย์ทั้งห้าฟัง มันถึงใจนะเรา เราจึงไม่ลืม พระพุทธรูปเจ้าทรงแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตรให้เบญจวัคคีย์ทั้งห้าฟัง ในบทสุดท้ายที่จะยุติการแสดงธัมมจักกัปปวัตตนสูตรว่าญาณญจ ปณ เม ทสฺสนํ อุทปาติ ความรู้ ความเห็นอันเลิศเลอได้เกิดขึ้นแล้วแก่เราตถาคต นี่ประกาศความจริงถอดออกมาจากพระทัยของพระพุทธรูปเจ้า แล้วเป็นการทำทนายให้เป็นที่ตายใจได้แก่เบญจวัคคีย์ทั้งห้าว่าลงใจได้แล้วคำนี้นะ หมายความว่าอย่างนั้น

อกุปฺปา เม วิมุตฺติ ความหลุดพ้นของเราไม่มีการกำเริบอีกแล้ว อยมนฺตฺติมาชาติ ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเราตถาคต นตฺถิทานิ ปุณฺพทฺวา ต่อจากนี้ไปเราจะไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว พระพุทธรูปเจ้าทรงประกาศความจริงถอดออกมาจากพระทัยมาให้สาวกทั้งหลายฟัง แล้วเป็นการทำทนายว่านี่จริงล้วน ๆ เลยไม่มีปลอม ให้แก่เบญจวัคคีย์ทั้งห้า พระอัญญาโกณฑัญญะก็ได้สัจชีพยานขึ้นมาในขณะที่ฟังเทศน์ว่า ยงฺกิญฺจิ สมุทฺยธมฺมํ นันตํสำเร็จจอร์ริยมิขึ้นในเบื้องต้นว่า ยงฺกิญฺจิ สมุทฺยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมํ สิ่งใดก็ตาม ไม่ได้ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งเกิดขึ้นเป็นธรรมดาสิ่งนั้นย่อมดับเป็นธรรมดา นี่ท่านพูดไว้กลาง ๆ สำหรับคนรู้จักพูดได้ ไม่รู้จักพูดได้

แต่สำหรับพระอัญญาโกณฑัญญะ จะพูดขึ้นได้ด้วยความรู้ได้ของพระอัญญาโกณฑัญญะอย่างสะเทือนใจเอง พระอัญญาโกณฑัญญะจะไม่แปลอย่างนั้น ยงฺกิญฺจิ สมุทฺยธมฺมํ สพฺพนฺตํ นิโรธธมฺมํ สิ่งใดก็ตามเกิดแล้วดับทั้งนั้น นี่คำอุทานของ

พระอัญญาโกณฑัญญะ สิ่งไม่ดับคืออะไร จิตดวงนี้จำขึ้นแล้ว เป็นเครื่องรับ อันนี้ไม่ดับ มันเป็นเครื่องยืนยันกันอย่างนั้น ไม่ใช่มาพูดงูๆ ปลาๆ ยืนยันทั้งสอง พระพุทธเจ้าก็ทรงอุทานขึ้นมาว่า อัญญาสิ วต โภ โภณุทญญโณ อัญญาสิ วต โภ โภณุทญญโณ พระอัญญาโกณฑัญญะผู้เจริญได้รู้แล้วหนอ

นี่ละธัมมจักกัปปวัตตนสูตร ที่พระพุทธเจ้าทรงแสดงแก่เบญจวัคคีย์ทั้งห้าที่วนตติทานิ ปุณฺณโก ความรู้ความเห็นอันวิเศษเลิศเลอได้เกิดขึ้นแล้วแก่เราตถาคต ความหลุดพ้นของเราไม่มีการกำเริบแล้ว ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา ต่อไปนี้เราจะไม่กลับมาเกิดอีกแล้ว เอาอันนี้มาทำลายเบญจวัคคีย์ ให้เบญจวัคคีย์ปฏิบัติให้ได้ทำลายภพชาติของตัวเองที่ตายกองกันมาสักนานเท่าไร ให้มันหายไปหมดไม่มีเหลือ ลบป่าช้าเสียหายหมด ผู้สำเร็จพระอรหันต์แล้วเป็นผู้ลบป่าช้าทั้งนั้น ไม่มีป่าช้าใดที่จะป็นขึ้นมาได้เลยพระอรหันต์ สิ้นซากของกิเลสทั้งหลาย

กิเลสตัวสร้างป่าช้าให้สัตว์เกิดแก่เจ็บตายกองกันทุกภพทุกชาติ ไม่เลือกเฟ้นตามแต่กรรมดีกรรมชั่วจะไถลงไป นรกอเวจีก็ไปเกิดได้ สวรรค์-พรหมโลกเกิดได้ๆ ทั้งนั้น ในน้ำบนบกเกิดได้กิเลสพาเกิด บาปกรรมพาเกิด บุญกุศลพาเกิด แต่เวลาลบอันนี้ออกหมดแล้วลบป่าช้าไปพร้อมกันเลย พระอรหันต์จึงไม่มีป่าช้า หมดโดยสิ้นเชิงตั้งแต่กิเลสซึ่งเป็นตัวสร้างป่าช้าดับภายในจิตใจป่าช้าก็ดับในเวลาอันนั้น จำขึ้นมาแล้ว อาโลโก อุทปาทิ สว่างกระจ่างแจ้งทั้งวันทั้งคืน ไม่มีอะไรเหลือเลยภายในจิตใจของพระพุทธเจ้าและพระอรหันต์

พระอรหันต์ในครั้งนั้นกับพระอรหันต์ในครั้งนี้ต่างกันอย่างไร พระอรหันต์ก็คือกิเลสสิ้นไปจากใจ เวลากิเลสมีอยู่มันทุกข์ด้วยกันทั้งครั้งนั้นครั้งนี้ พอกิเลสขาดสะบั้นลงไปจากใจแล้วครั้งนั้นครั้งนี้เป็นพระอรหันต์ที่สมบูรณ์แบบด้วยกันหมด เป็นบรมสุขด้วยกัน จึงขอให้ท่านทั้งหลายได้ตั้งอกตั้งใจประพฤติปฏิบัติกำจัดกิเลส กิเลสมีอยู่ทั้งหญิงทั้งชาย นักบวชและฆราวาส มันทำลายได้ด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นการแก้กิเลสจึงไม่ขัดต่อเพศต่อวัยทั้งหญิงทั้งชาย ให้แก้กันไป

การสร้างบุญสร้างกุศลอย่าเบื่อหน่ายอิมพอ ถ้าการสร้างบุญสร้างกุศลเบื่อหน่ายอิมพอนั้นแหละเรียกว่าจะเบนหน้าเข้าไปหากองทุกข์อีก ใครมีความกระหยิ่มยิ้มย่องต่อการสร้างบุญสร้างกุศลการทำบุญให้ทาน รักษาศีลเจริญภาวนา ผู้นี้ผู้เข้าใกล้ชิดติดพันต่อบุญต่อกุศลต่อมรรคผลนิพพานโดยลำดับๆ จนกระทั่งเข้าถึงนิพพานตามเสด็จพระพุทธเจ้าทันอย่างไม่สงสัยเลย ให้จำอันนี้ ถ้าผู้ใดห่างเหินจากศีลจากธรรมก็เท่ากับห่างเหินจากความพึงหวังนั้นละ แล้วสิ่งที่ไม่ดีก็จะติดพันเข้ามา เจออะไรมีแต่สิ่งไม่

สมหวัง เจอะอะไรไม่สมหวัง ๆ ภาวใดไม่สมหวัง ๆ มีแต่ภพไม่สมหวัง ก็คือตัวเราปิดสิ่งที่
ดีออก สิ่งที่ดีก็เกิดไม่ได้ ก็มีแต่สิ่งที่ชั่วช้าลามกเกิดนั้นละ พวกกันตั้งอกตั้งใจ

วันนี้เทศน์ไปเทศน์มามันก็เหนื่อยอย่างนี้ละ วันนี้ตั้งหน้าตั้งตาเทศน์ ทุ่มลงมา
ร่างกายสังขารอ่อนเพลียขนาดไหนวันนี้รับมัน บังคับมันไป ๆ ขอให้ทุกท่านตั้งใจปฏิบัติ
วัดนี้เป็นวัดทำจริงนะ เราไม่ได้หละหละ เราพูดจริง ๆ เราไม่อวด เรามาปฏิบัติอยู่ใน
วัดนี้มาหละหละกับเราไม่ได้นะ พระเณรจะมากมายขนาดไหนก็ตาม พอตัจจับบีบนี้
สติปัญญา มันเข้าถึงแล้วนะ เรารุ่งงามตัวมเต็มหัวใจไม่ได้เป็นนะ ท่านทั้งหลายจำเอา
เดินไปตัวมเต็มเหมือนจะล้มลุกคลุกคลาน แต่จิตใจสติปัญญาเป็นอัตโนมัตินี้จริง
ตลอด หลวมคมมากทีเดียว แว้บรู้แล้วเห็นแล้ว แป้บรู้แล้วเห็นแล้ว นอกจากไม่พูด
เฉย ๆ รุ่งงามตัวมเต็มไปเสียอย่างนั้น ผู้ประมาทมันก็หลับครอก ๆ ต่อหน้าต่อตาครู
บาอาจารย์ที่จ้องหน้าดูมันอยู่นั้นแหละ

การปฏิบัติตัวเองให้มีคำสัตย์คำจริงประจำนะ เราเป็นฆราวาสเราจะเสาะ
แสวงหาความดีด้วยวิธีการใดให้หา การทำบุญให้ทานอย่าได้ขาด ไกลชิดติดพันกับศีล
กับทาน เรียกว่าไกลชิดติดพันกับที่พึงที่ระลึกที่ฝากเป็นฝากตายเราได้โดยแท้ไม่สงสัย
ถ้าใครห่างเหินจากศีลจากธรรม ก็ไกลชิดติดพันกับพินกับไฟเข้าเป็นลำดับ ให้เลือกเอา
สองอย่างนี้ละ นี่ก็เข้าพรรษาให้ตั้งสัจจอธิฐานเอาไว้ให้ดี ตั้งใจให้ดี ๆ แล้วต่อไปจะมี
ความแน่นหนามั่นคงขึ้นไป แล้วเชื่อตัวเองได้เลย จิตกับธรรมพอเป็นอันเดียวกันแล้ว
เชื่อตัวเองได้ ไม่ต้องไปหาเชื่อผู้อื่นผู้ใด แม้ที่สุดยกมือไหว้ขึ้นแล้วก็ไม่เชื่อ
พระพุทธรูปเจ้าก็ไม่เชื่อ เชื่อธรรมชาตินี้ ธรรมชาตินี้พระพุทธรูปเจ้าก็รู้อย่างนี้เห็นอย่างนี้ เรา
ก็รู้อย่างนี้เห็นอย่างนี้แบบเดียวกัน นี่ละสำคัญ

เอาละการแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรแก่กาลเวลาและธาตุขันธ์ ขอความสวัสดิ์จึง
มีแก่บรรดาพระเจ้าพระสงฆ์ ลูกหลานและพี่น้องทั้งหลายโดยทั่วกันเทอญ

พูดท้ายเทศน์

เทศน์วันนี้ได้ยาวที่สุด ๓๘ นาที เทศน์มีแรง ๆ ผิดปรกติ ได้ ๓๘ นาทีหมดกำลัง
บิณฑบาตท่านก็รับตามเดิม จำเอาไว้ละ ใครอยากใส่บาตรพระให้ใส่ตามจุดหมายที่
ท่านรับ ท่านไม่รับอาหารที่ตามมา ๆ ชัดกับธุดงค์ข้อนี้ ท่านมีความปรารถนาน้อย ฉัน
แต่น้อย ๆ ความเพียรมาก ๆ สติดี ปัญญาดี ถ้าฉันมาก ๆ มันอึดอาดเหนื่อยง่าย ชี้เกี่ยจก็
มาก การอดอาหารผ่อนอาหารอย่างนี้เกี่ยวกับเรื่องอาหาร มันทำความอึดอาดให้ความ
เพียร เพราะฉะนั้นท่านจึงผ่อนลง ๆ บิณฑบาตเอาเฉพาะมีในบาตร ไม่ให้มากกว่านั้น
นั้นท่านบังคับเอาไว้ ๆ ถ้ามากกว่านั้นมันอึดอาดเหมือนหมูขึ้นเขียง

นี่อายุเราจะ ๙๕ เต็มวันที่ ๑๒ สิงหาคม บวชมาที่ปี พ.ศ.๒๔๗๗ คิดดูซิ (๗๔ ค่ะ) นั้นบวชมาได้ ๗๔ ปี หมดละที่นี้ละ เราก็ไม่ได้มีอะไรที่จะระแวงแคลงใจในความเพียรของเรา ในการบวชมาปฏิบัติต่อศีลต่อธรรมมาโดยลำดับ เราหมดความระแคะระคายในการปฏิบัติ มีแต่ความภูมิใจในการปฏิบัติต่อตนเอง เพราะเรา..พูดกันว่า อาจจะมีนิสัยवासนาอยู่บ้าง คือทำอะไรมันจริงทุกอย่าง ไม่ได้มีคำว่าเหลาะแหละ พิจารณาย้อนหลังไปหาการกระทำของเจ้าของ เราอึดอาดเนือยนายท้อแท้อ่อนแอที่ไหน ไม่มี ถึงจะยากลำบากล้มลุกคลุกคลานมันก็เอาแบบล้มลุกคลุกคลาน จะได้หลักได้เกณฑ์มันก็เอาตามแบบได้หลักได้เกณฑ์ ที่จะอึดอาดเนือยนายท้อแท้อ่อนแอไม่ปรากฏ

นี่เราก็ภูมิใจในการประกอบความพากเพียรของเรา เอาจนกระทั่งกิเลสขาดสะบั้นไปจากใจ ท่านทั้งหลายฟังเสียนะ นี่ผลแห่งการปฏิบัติที่เรามาสอนพี่น้องทั้งหลาย วัก ๆ ๆ ๆ อย่างนี้ เราสอนออกมาด้วยความเป็นว่าธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้ว เต็มภูมิของธรรม เต็มภูมิของจิตของธรรมเป็นอันเดียวกันแล้วไม่ได้หาธรรมอีกเลย หมดหาที่ไหนธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้วไปหาอะไรอีก พอ พอแล้ว ป่าช้าลบหมด ในชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเราที่เกิดจะไม่ซ้ำซาก ล้างป่าช้าในภพนี้ชาตินี้ ภูมิธรรมขั้นนี้ ขั้นรื้อกิเลส กิเลสเป็นตัวสร้างภพสร้างชาติออกจากใจให้หมด เรียกว่าลบป่าช้าในหัวใจ ออกหมดโดยสิ้นเชิง ชาตินี้เป็นชาติสุดท้ายของเรา จะไม่กลับมาเกิดอีก

ใครจะว่าเราโอ้อวด เอ้า ให้วาไป กิเลสมันเคยดูถูกเหยียดหยามธรรมมา พอแล้ว เราเหยียบหัวกิเลสเสียบ้าง เมื่อถึงกาลที่จะเหยียบแล้วไม่มีกิเลสตัวใดมาให้เราเหยียบนะ มันแหลกหมดแล้ว ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๔๙๓ เต็มเม็ดเต็มหน่วยเหยียบกิเลสขาดสะบั้นลงไป ฟาดดินถล่มในวันนั้น หลังวัดดอยธรรมเจดีย์ ตั้งแต่บัดนั้นแล้วเจียบหมด ไม่มีกิเลสตัวใดที่จะมาแสดงว่า เหนอ คุณนี้กว่ามึงตายไปทั้งโคตรทั้งแซ่มึงแล้วมึงยังเอาหน้าไหนมาไพล่ มึงมาจากโคตรไหน ไม่มีเลย เรียบไปเลย

นี่ละการปฏิบัติให้จริงให้จัง ธรรมะพระพุทธเจ้าสด ๆ ร้อน ๆ เป็นปัจจุบันตลอดเวลา ไม่มีคำว่าครีว่าล้าสมัยเรียกว่ากาลิโก ไม่ว่าทำดีทำชั่วทันกับกาลเวลาเป็นปัจจุบันอยู่ตลอดเวลา ให้พากันตั้งใจปฏิบัติ แล้วการเทศน์อย่างนี้จะไม่มีใครเทศน์ง่าย ๆ ละนะ ไม่ใช่คุย ถอดออกมาจากหัวใจมาเทศน์สอนพี่น้องทั้งหลายด้วยความเมตตา เพราะอุตสาหะพยายามมาจากที่ไหนเต็มศาลา นี่เราก็ถอดความเมตตาออกไปต้อนรับพี่น้องทั้งหลายเสียหายไปไหน การพูดมาเราทำแทบเป็นแทบตายใครไปเห็นเรา ได้ผลมาแล้วมาพูดเพื่อเป็นคติเครื่องเตือนใจแก่พี่น้องทั้งหลายมันผิดแล้วหรือ

ถ้าผิดแล้วพระพุทธเจ้าสอนโลกไม่ได้ สวากสอนโลกไม่ได้ ตายกองกันอยู่นี้ไม่มีศาสนาติดตัว จะเอาอันไหน เอา เลือกเอา

วันนี้ได้พูดพอสมควร บังคับนะ ธาตุชั้นบังคับเอา ธรรมดาจะพูดอย่างนี้ไม่ได้ นี่ก็เพราะความเมตตาบังคับ ดึงออกๆ จึงพูดได้เสียงดังขนาดนี้ละ เทศน์ตั้ง ๓๐ กว่า นาที ก็นับว่าได้มากอยู่ มันอ่อนมันเพลีย

ให้ตั้งใจปฏิบัติในครัว เรามีความเมตตาเสมอหน้ากันหมดนะ เราไม่ได้หนักในผู้ใด เบาทนผู้ใด เมตตาธรรมกระจายครอบคลุมวัดที่เราปกครอง ไม่ว่าพระว่าเณร ไม่ว่าในครัวเราถือเป็นลูกศิษย์ตถาคตปฏิบัติธรรมด้วยกันทั้งนั้น เพราะฉะนั้นเรามีอะไรก็ตามเราจะไม่มีคำว่าเสียตาย ความตระหนี่ถี่เหนียวต่อบรรดาพี่น้องทั้งหลายเราไม่มี มีแต่ความเมตตาล้วนๆ ได้มาเท่าไรกวาดออกๆ อย่างที่เราช่วยโลกนี้เราช่วยด้วยความเมตตา เราไม่ได้ช่วยด้วยความตระหนี่ถี่เหนียว ช่วยด้วยความเมตตา มีเท่าไรกวาดออกๆ เห็นไหมเราช่วยโลกเวลานี้ ทองคำก็ได้ตั้งหมื่นกว่ากิโลแล้ว ก็เพื่อเข้าคลังหลวงของเรา คลังหลวงเป็นหัวใจของชาติไทยเรา เราเกิดในท่ามกลางชาติไทยไม่หวังชาติของตัวเองไปหวังใคร จึงต้องได้พยายามชวนชวยหามา เพราะทองคำบางมาก ไม่มีสง่าราศีเมืองไทยทั้งประเทศ คนตั้ง ๖๒-๖๓ ล้านคน ทองคำเครื่องประดับหัวใจของชาติไทยเราไม่มีเลย ดูไม่ได้ นี่มันสะเทือนใจนะ

เหตุที่กระเทือนใจนี้ก็เพราะ วันแรกที่เราเอาทองคำกับดอลลาร์ไปมอบเข้าคลังหลวง ประธานธนาคารหรือว่าผู้อำนวยการธนาคารชาตินั้นละ มานิมนต์เราเข้าไปดูทองคำ ท่านก็คงจะเห็นว่าเรานี้มีส่วนจะช่วยเหลือได้นั่นเอง เพราะเห็นเป็นปฐมฤกษ์แล้วเราเอาทองคำกับดอลลาร์เข้าไปมอบคลังหลวงวันนั้น จากนั้นท่านก็นิมนต์เราเข้าไปดูทองคำ ไปเรารู้ทันทีพอนิมนต์เราไปดูเข้าใจทันที พอเข้าไปก็ดูจริงๆ ไม่ใช่ดูธรรมดา ให้สมเจตนาที่มีความมุ่งหวังต่อเราว่าจะช่วยได้พอประมาณ เข้าไปดูชอกแซก ชิกแซก ดูหมดเลย เสร็จแล้วก็ไปนั่งคุยกันสองต่อสอง ใครไม่เข้าไปยุ่งได้ละ

คุยกันหมด ได้ฝากไว้บ้านเมืองเขาเท่าไร เมืองนอกเมืองนาเท่าไรเพื่อเป็นการประกันชาติไทยของเราไว้ ติดหนี้ติดสินเขาเราก็ได้อาศัยทองคำที่ฝากไปไว้เป็นเครื่องไถ่ถอนตัวมา ประเทศไหนฝากไว้เท่าไรๆ แล้วย้อนเข้ามาหาประเทศไทยของเราเวลานี้ ประเทศไทยของเรามีทองเท่าไร มีเท่านั้น ใจหายวูบเลยนะ นั่นละจึงมาประกาศให้พี่น้องทั้งหลายทราบ เพราะมันสะเทือนใจมาก พี่น้องชาวไทยเราตั้ง ๖๒-๖๓ ล้านคน ทองคำมีหยิบมือเดียวเป็นไปได้อย่างไร ไม่กระเทือนใจได้หรือใจมนุษย์แท้ๆ ใจเรายังเป็นใจธรรมด้วย ใจพระด้วย จะไม่กระเทือนได้อย่างไร

นั่นละออกวักๆ ตั้งแต่บัดนั้นมา จนกระทั่งปานนี้ เราก็ไม่หยุดไม่ถอยทองคำเรา ขอให้พี่น้องทั้งหลายชวนขวายหามาให้ได้เป็นเครื่องประดับชาติไทยของเราด้วยทองคำอันสง่าราศี จะมีศักดิ์ศรีตึงามต่อชาติของตนตลอดไป จนกระทั่งถึงลูกถึงหลานของเรา อย่าเห็นว่าคนนั้นทำแล้วแล้ว คนนี้แล้วแล้ว แล้วเขาอยู่แล้วเราอยู่กับเขาทำไม เมืองไทย หนีไปซิ ถ้าเราไม่จำเป็น ให้คนไทยเขาอยู่ ไม่จำเป็นเขาทำแล้วแล้วเรา มันไม่แล้วซิ เขาทำแล้วก็แล้ว ก็เราไม่ได้ทำมันยังไม่ได้ เอา ให้หามาช่วยกัน ถ้าเขาอยู่เมืองไทยอยู่แล้วเราก็งงอยู่อีก จะว่าอย่างไร เมื่อเป็นอย่างนั้นหนักเบาอะไรต้องช่วยกัน ให้พร้อมเพรียงสามัคคีกันนะ อย่าอึดอาดเนือยนาย อย่าหลบอย่าหลีกเอาตัวรอดว่าเป็นยอดคน ยอดเลว เอาเป็นก็เป็น ตายก็ตาย คอขาดไปตามๆ กัน นี่จึงเรียกว่าเป็นผู้รักษาชาติบ้านเมือง รักษาสมบัติของชาติบ้านเมืองเอาไว้ได้ ด้วยความเด็ดขาดในการรักษาสมบัติของตน เอาอย่างนี้ให้จำนะ

อย่าเหลาะแหละนะ เราไม่ชอบนิสัยเหลาะแหละๆ จะตายแล้ววิ่งหนีไปจะเอาตัวรอดเป็นยอดดี มันยอดเลว เอา เป็นก็เป็น ตายก็ตาย ชัดกัน คอขาดไปตามๆ กัน มีแต่คนไทยทั่วประเทศหัวกุดหมดด้วยการเสียสละจนไม่เสียตายคอเจ้าของเราชม เข้าใจไหมล่ะ เอาละพอ ให้ตั้งหน้าตั้งตาประกอบความเพียรพระ อย่าเหลวไหลนะ ผมพาท่านทั้งหลายปฏิบัติมานี้ผมไม่ได้เหลวไหล ผมจริงมากทุกอย่างนะการประกอบความเพียร ไปองค์เดียวๆ

การทำความเพียรผมไม่เอาใครไปด้วย พ่อแม่ครูจารย์เสริม ท่านมหาให้ไปองค์เดียวว่าจี่เลย พอท่านถามว่าจะไปกี่องค์ ไปองค์เดียว เออ ขึ้นทันทีเลย ท่านมหาไปองค์เดียวใครอย่าไปยุ่งท่านนะ เพราะท่านเห็นความตั้งอกตั้งใจของเราเต็มที่ บางทีท่านพูดหยอกเล่น เอาให้ตีนะท่านว่า คนจะตายอยู่แล้ว กลับมาหาท่านมีแต่หนังห่อกระดูก มาที่ไรมาหาท่านมีแต่หนังห่อกระดูก อายุ ๓๐ กว่ากำลังวังชาติ ทำไมเป็นหนังห่อกระดูกมา ทรมาน ฟาดกิเลส ฟาดกิเลสก็สนใจ ขาดสะบั้นลงหมด ไม่มีอะไรเหลือในใจของเราสว่างจำครอบโลกธาตุ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๙๓ มาจนกระทั่งบัดนี้ จำตลอดเวลา ฟังเสียนะท่านทั้งหลายฟัง เป็นอย่างไรหาธรรมได้ธรรมใหม่ หรือพระพุทธรเจ้าหลอกโลกเธอ

ที่นี้พากันเลิกกันได้แล้วนะ ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติประกอบความเพียรนะพระ

รับชมและรับฟังพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.luangta.com หรือ www.luangta.or.th

และสถานีวิทยุเสียงธรรมเพื่อประชาชน *FM 103.25 MHz*

พร้อมเครือข่ายทั่วประเทศ